

Naš List

Izhaja vsako soboto: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — „Naš List“ ima vsak mesec prilogo „Slovenska Gospodinja“ ter velja za celo leto 5 K. za pol leta K 250. Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira.

Uredništvo in upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo trispodna petit-vrsta 16 v. za enkrat, 14 v. za dvakrat, 12 v. za trikrat, za večkratno objavljenje nizke cene.

Leto I.

V Kamniku, 20. maja 1905.

Štev. 20.

O naših politikah.

Možje, ki bi radi, da bi jih imenoval slovenski narod svoje voditelje, niso družega, kakor navadni detalentirani komedijanti, ki ne čutijo v sebi družega, kakor govoriti o narodnem vprašanju drugače, kakor pa mislijo. Kdor nima kadila njih strankama, tega skušajo na vsak način ubiti. Celó z umetnostjo delajo tako. Cankar* nam je živa priča te trditve, in za njim še nekaj drugih takih, ki niso smatrali za boljše klanjati se strankarskim zahtevam.

Bilo je nekaj, da je padlo z drevesa zlato jabolko. To sta videla dva otroka in brž prihitela, da je pobereta. Vsak je hotel sadež zase, ali nesreča je hotela, da je bilo jabolko samo eno. In v nevoščljivosti, da se morda vendar komu ne posreči, dobiti je zâse, sta se ruvala in segala si v lase, in ko je nadomestila zaslepljenost prepira še tisto malce otroškega razuma, sta hotela jabolko rajši poteptati, kakor pa da bi je dobil eden izmed njiju. Ali prišel je umen gospodar vrta, in ko je videl, kaj se godi z dragocenim sadežem, je prijel za šibo in prepodil otročeta iz tega vrta spoznanja.

In zakaj ne stori še slovenski narod tako? Zakaj ne prežene kupcev iz svojega svetišča?

Eden čeških poslancev, ki ima poleg drugih dobrih lastnosti to slabo, da je velik kričoč, velja pa vzlic temu kot izobražen mož, je povedal v tem oziru čisto resnico. Kot človek, ki je prepotoval vse slovanske dežele, bil je celo že na rusko-japonskem bojišču, se je izrazil tako: Mi Severoslovani smo preveč rafinirani in da se naučimo kaj dobrosrčnosti, moramo k Jugoslovanom; to je morda edino ljudstvo v Evropi, ki ni rafinirano.

In prav radi te dobrosrčnosti in te premeške npravi je mogoče, da postane pri Slovencih že vsak politični kramar — veletrovec; vsak berač, ki pa se peča s politikom — bogatin. Koliko vil, graščin in

* V najkrajšem priobčimo študijo „Umetnost in kritika“, o kateri lahko trdimo, da bo nekaj najzanimivejšega, kar se je pisalo kdaj v tem smislu med Slovenci. V njej polemizira pisatelj odločno proti napadom liberalne na g. Cankarja, zavrača to strankarsko sodbo o njegovi umetnosti, oziroma polemizira deloma proti g. Cankarjevemu umetniškemu naziranju.
Ured.

Skopuh.

(Črtica izza časa poslednje vstaje na Poljskem.)
Češki spisal Edvard Jelínek.

(Konec.)

Novica, ki jo je o svojem neuspehu pri gospodu Medardu sporočil Delore svojim drugom, ni ostala tajnost. Zvedelo se je tudi v širših krogih družbe, ki je sila neprijazno s prstom kazala na skopuhov samotni dvor. Dogodek sam ni sicer nikogar presetil, a je dal vendar nov predmet ostrim besedam. Od te dobe je bil stari Medard le še bolj sovražen.

Skopuh se je sicer upiral mnenju, kakor bi radi tega ne bil dober Poljak, a mamon mu ni dal resno razmišljati o javnem mnenju, ki je bilo o njem razširjeno. „V življenju ničesar — ko pa umrem, razdelite si vse!“ je ponavljal in ostal pri svojem sklepu. Tolažil se je, da se nekoč — po smrti — tudi o njem sodba premeni in da bodo oni, ki sedaj zaničljivo kažejo nanj, prijaznejše sodili o njegovem spominu. Saj tam v stari hrastovi mizi leži oporoka polna dobrodelnih, rodoljubnih določb...

Nekoliko nedelj po Delorovem obisku se je zgodila v skopuhovi hiši zopet čudovita dogodba.

celo že palač ni plačal slovenski narod svojim voditeljem! Zakaj? Ker so znali dobro igrati vlogo komedijantov — če prav za nič družega ne. Za šminko so vzeli nekaj sladkih besed, ki se sicer lepo slišijo, a na njih resnost nikdar niti sami mislili niso. Na videz se borijo tudi proti nasilnemu ponemčevanju naše c. kr. vlade. Kaj pomaga vse to? Eden Gleidspach ali Hein pade — deset drugih pride. Ljudje so se hodili klanjat celo dvoru. Mari zato, da dobe s tem nekaj naslovov ali pa pomagajo in izprosijo pravice slovenskemu narodu? Eden naših slovenskih poslancev, ki se veseli še zdaj občne nepopularnosti celo v svoji stranki, zato ker so menda malo ljubosumni nanj, je prišel pred nedavnim v ministrstvo z dolgo prošnjo, ki jo je oddal tajnikovemu namestniku, ki je pa slučajno poročevalec za gotove stvari. „Vidite“, je dejal temu priletni poslanec, „prinesel sem Vam prošnjo svojih volilcev in zdaj smo, dragi gospod, popolnoma v Vaših rokah!“ Ali je to nastop za slovenskega poslanca? Nastop zastopnika slovenskega ljudstva?! ... In zakaj je mogoče, da se godi tako še naprej?

Naše ljudstvo je na oni strani predobro, prepóšteno in odkrito in veruje zato vsakemu, ki se mu dela prijatelja, če tudi je prišel ta z očitnim namenom, storiti nepoštenje; na drugi strani pa so znali voditelji obeh naših strank svoje ljudstvo z brezvestnim strankarskim bojem tako oskruniti, da ni to zmožno nobene samostojne misli. Slovenci imamo po zaslugi nekaterih svojih „prvakov“ sugeriranih nekaj fiksnih idej (ki pa niso zato nič manj krive), brez katerih menimo, da ni rešitve za nas.

Kako dobro se godi že Slovencem, kajti klerikalna in liberalna stranka sta v neprestanem boju za „narodni blagor“ ... Ko bi bilo vsaj trohico tega resničnega, kar nam obetajo ti že tekom desetletij in desetletij, potem bi bili res mi najsrečnejši narod. In če bi izpremenili besede in programe obeh strank v gore, potem so vse te iz samega medu in imeli bi pravo deveto deželo.

Kdo ima kaj koristi od naših strank? Slovenski kmet, delavec, uradnik ali obrtnik? Med obema strankama je le v besedah velik razloček, drugače pa prav nobeden.

Kakšna je pri nas politika?

Gospod Medard je imel zopet obisk! A ni bil to človek s sivimi, po Radziwillovski zasukanimi brki, ni bila figura, spominjajoča na dostojanstvo hetmana; bil je nekdo popolnoma drugi. Skopuhov prag je prestopila uradna oseba iz sosednega okrognege mesta. Imela je na sebi vojaško suktnjo in ostroge na črevljih. Sicer je bilo na tem človeku jako malo vojaškega. Njegov obraz je spominjal bolj na sodnega pristava ali policijskega načelnika.

Prijahal je in ko je pridiral do dvora, je stopil raz konja; privezal ga je k topolu ob vratih in stopil v hišo.

Gospod Medard, sedeč ravnokar pri čaju, je sprejel gosta začuden. Nikdar ni bil prijatelj ljudi v uradni ali vojaški obleki, a pokorščina in ozir do vlade sta zahtevala, vesti se dobro. Vedel je prišleca k onemu prastaremu, s sivo prevlakó prekritemu divanu, na kateremu je pred nekaj dnevi sedel gospod Delore.

„S čim morem služiti?“ je začel sam gospod Medard in se obrnil k oknu.

Brylkin — tako se je imenoval prišlec — je razložil kratko vzrok svojega prihoda.

S pooblaščenjem urada in gubernatorja samega se je imel zahvaliti možu, o katerem se je izvedelo,

Mi nočemo niti kranjske, niti štajerske, koroške, primorske, niti tržaške, mi hočemo imeti eno samo politiko, ki nas popelje do svobode. Čemu ta razkosanost? Tako so osamljeni Štajerci, Korošci, Primorci in Tržičani, in naši kranjski politiki jih gledajo le preko rame, kot nekaj manj vrednega, oštevajo jih z „otroci“ itd. Morda se pa hočejo s tem otresti nazvanja, ki gre njim.

Dokler ne vidi naše ljudstvo, kako je le slepo orodje v rokah svojih poslancev, da so tem le v oseben dobiček, toliko časa nam tudi pomoči ni. Mi zahtevamo pred vsem združitev slovenskih Štajercev, Korošcev, Kranjcev, Primorcev in Tržičanov v eno politično celoto, ki bo zasledovala skupno en cilj, ki bo znala ljudstvo vsaj v toliko izobraziti, da bo lahko sledilo tej veliki ideji. Kajti stranka, ki se bo morala ustanoviti, če nočemo, da se snemo sami, ali naš snedo Nemci in Italijani in z njimi zvezana c. kr. vlada, ta stranka ne bo smela imeti svoje zaslombe le v praznih glavah nekaterih imovitejših Slovencev, ampak v razumnem slovenskem ljudstvu. Če bo imela stranka ljudstvo za seboj, tak narod, ki bo vedel, za kaj se bori in kaj mu bo samostojnost, potem bo tudi nekaj dosegla. Res je, da bo izključena pri tem vsaka dobičkarija, ali kaj nas briga to Slovence? Mi bomo vendar gledali le na to, da imamo vsi kaj od tega in ne le nekateri hujskači in plitvi agitatorji.

Vlada nam je neprijazna, da ne rečemo baš sovražna. Mi smo jej le vir, iz katerega zajema svoje dobre dohodke, denarne in krvne davke. Ali naj jo zato podpiramo? Mi moramo biti že iz principa proti vsemu temu, kar pomaga vladi, ker to škoduje nam. Kar dela vlado močno, to oslabi nas. Čim dlje se bomo klanjali raznim deželnim predsednikom in podobnim uradnikom, ki jih plačujemo iz svojega denarja, tem težje se bomo postavili kdaj na svoje noge. Največja krivica je, da moramo biti odvisni od tistih, ki jih mi plačujemo.

Kaj bi dejal gospodar, ki bi najel hlapca, da mu izkida hlev, pa bi se razšopiril ta hlapec in dejal svojemu gospodarju: „Najel si me in plačal, vzemi torej vile in znosi gnoj iz hleva. Pušil bom iz pipe in te gledal, kako se potiš v potu svojega obraza.

da je odrekel soudeležbo v pripravljalnem narodnem gibanju.

„Ni nam neznano“, je dejal Brylkin važno, „da ste blagovolili se vesti, kakor se to spodobi zvestemu podaniku naše skupne države. Ker ste odrekli soudeležbo v sedanjem protizakonitem gibanju, našli ste zaupanje onih, ki ne bodo zamudili vam izkazati ljubezen, ob katero je prišel na svojo veliko škodo in nesrečo že velik del naših nerazsodnih rojakov!“

Gospod Medard se je nezadovoljno obrnil strani. A Brylkin je nadaljeval nemoten: „Vemo, da ste odrekli zahtevano denarno pomoč — vemo — vemo — a pri nas ste dobro zapisani. Bodi Vam to v nagrado za sovražstvo, s katerim vas slepo obsipavajo vaši rojaki...“

Gospod Medard je vztrepetal še nezadovolneje in zamahnil z roko, kakor bi hotel prekiniti razgovor.

Brylkin ni slutil, da je on, znani in sovraženi skopuh, obenem z vsem svojim mišljenjem na strani prebivalstva te zemlje. Gospod Medard je želel zmago narodnemu orožju, zmago rastočemu gibanju nezmereno, ali podžigati ta plamen mu je branil edino mamon. Zato ga je pekla izjava Brylkinova kakor žgoče železo na dlani. Ni hotel imeti niti zaupanja niti ljubezni na oni strani, od katere se je obračal

Delal boš od zgodnjega jutra do poznega mraka, in če boš lačen, gorje ti, če poprosiš kruha: kajti bič bom imel za te . . .“

Summum jus est suum cuique tribuere!

Velike važnosti je, da zasledujemo učinke nam toli sovražnih severnih sosedov — Nemcev. S tem ne kršimo mir in ne izzivljemo, temuč nam se gre za samostojni obstanek in reflektujemo na zgolj pravičnost človeško, katera je osobito nam Slovincem le teoretično znana. Birokratizem zna propagandno govoriti in izkoriščati, vendar pa z vsem našim slovenskim optimizmom in humanizmom nismo več tako glupi, da bi ne uvideli, kako stoji z nami pri teh dekadencah. Govoriti, obečati in izpolniti obljubo; to sta dva pojma, ki se k večjem v besedah strinjata, dejanski sta si tuja!

Svoječasno se je celo govorilo o nas, da smo globlji duševni inteligenci nepristopni in zategadelj so bile vladne službe Slovincem res bele vrane. Izjemni ljudje, protekcija igra najvažnejšo ulogo tu. Dokazujejo nam to nemški uradniki z vso svojo nezmožnostjo. In ti jedo naš kruh! pri tem ko morajo naši rojaki sramotno prodajati svoje talente in izobrazbo poljubnim strokam, da se prežive.

Vedenje in nastop nemških, recimo nemčurskih uradnikov napram ljudstvu je naravnost surovo, zlasti, ker so ti bolj ali manj neveščji slovenske govornice. — Faktum je, da se v pisarnah odgovarja našemu kmetu le po predlogi slovenske slovnice. Dotičnik, ki uraduje in mora dan za dnem občevati z ljudstvom, išče najpriprostejše besede po besedarju. To pa oni višji gospodje ne uvidijo, koliko časa in nepotrebne dela se zgubi na tak način. Ne, še podpirajo enake jezikoslovne čine in protežirajo nemške kompetente za slovenske kraje ob vsaki priliki.

Pripetilo se mi je na železniški progi slovenskega Štajerja, da, ko sem zahtevala vozni list v slovenskem jeziku, mi je uradnik arogantno odvrnil, meneč: „Ich verstehe nicht ihre windische Sprache und will sie auch nicht verstehen!“ — Šele, ko je že vlak zažvižgal, mi je bil gospod omikanec prisiljen dati listek, razume se, na slovensko zahtevo. To je škandal, ki vsakega poštenega človeka lahko ogorči.

Kjer pa ne gre s surovostjo in izzivanjem, tam si iščejo pripomočkov v zvijači in hinavstvu, ker jim je dobro znano, da je ravno Slovenec, rekli bi, naravnost naiven v svoji dobrodušnosti. V večini mu manjka še tista politična previdnost in pogled v življenje, katera tako vrlo dobro označuje Nemce. Izkorišča se to posebno v industriji in ekonomiji.

Ta čas, ko se je začela spreminjati naša slovenska Švica — lepa Gorenjska v letovišče, in tuje, opozorjeni na divne gorske kraje, so kar trumoma hiteli v našo domovino občudovat romantične gore in se naužit svežega zraka; ta čas pa so prišli tudi nemški naseljenci in z njimi i nemško planinsko društvo. Podvizalo se je kaj hitro premotiti našega prostaka za par borih penezov, da si izbere primerne kraje za svojo stranko. — Eden teh je tudi „Veršecova kočica“ na prelazu Veršeca, med Malo Pišenco, Mojstrovko, Jalovcem in Ponco. Nezaslišano, s kako samozavestjo plapolajo tam nemške zastave — frankfurtarce.

kakor vsi, ki so bili tam „slabo zapisani“. Prenesel je glas skopuha, sprijaznil se je s to grajo, a biti na sumu . . . Ne, ne!

Premagoval se je pred Brylkinom, a samo do gotove meje. Poslušal je njegove besede, potem pa izjavil, da na tako pohvalo ni čakal.

A Brylkin je sedel, kakor bi ne bil še skončal svojega posla.

„Morem znabiti še s čim poslužiti?“ je vprašal Medard, a že z neprijaznim, skoraj surovim glasom.

„Da!“ je odločno odgovoril Brylkin.

„Torej?“

Brylkin se je pozorno ozrl in ko se je prepričal, da sta popolnoma sama, je pristopil k Medardu, prijel ga za roko in dejal:

„Dobro vas plačamo. Recite, kdo je hotel od vas desetisoč poljskih goldinarjev? Kdo je zaupnik puntarjev?“

Medard se je umaknil s sedeža.

„Nikdo ne izve . . .“

Medard se je tresel kakor jelka v vihri.

„Dobro vam plačamo to novico. Mnogo nam je na tem ležeče —“ je silil Brylkin.

Na ta način izborni operirajo tuje. Zato moramo skrbeti, da se iztrebi ali vsaj zapreči razširjanje tega plevela, drugače nam zaduši gotovo vse naše dobro. Slovensko planinsko društvo naj skrbi za to, da se tuje prepreči posezanje po tuji lastnini. Mi tudi ne gremo v njih revir. Summum jus est suum cuique tribuere!

Politično polje pa nam je zaorano. Zato nam je pred vsem skrbeti za edino pravo pot ven iz tega kaosa, kojega nam iz vse duše privošči Nemci. Če se borimo in priborimo edinstvo v narodu, potem nam je že uglašena velika kulturna pot — pot do svobode! Priznati nas bodo morali Nemci kot vsi drugi. Nihče se ne bode mogel več spodtikati nad nami, češ, da smo „inferiorna rasa.“ N.

Iz avstrijskega parlamenta.

(329.—332. seja državnega zbora).

Konec debate o carinski predlogi — krošnjarski zakon — italjansko vseučilišče.

Po dokončani glavni debati o vladni carinski predlogi in njenem tarifu pride na vrsto specialna debata o istem predlogu. Z isto smešnostjo, kot se je končala prva, se je nehala tudi ta specialna razprava. Povedati svoje mnenje o tem popolno brezuspešnem delu in o samem tratenju časa, je imelo pogum le nekaj malo poslancev. Zanimivo pa je vedeti, kako so molčali prav ti najbolj, ki tako radi govore, da so prijatelji in zaščitniki ljudstva.

Nekateri so hoteli sicer vedeti, da je nova vladna predloga v korist poljedelcem, ali kakor smo povedali že zadnjič, bodo imeli od te le bogati agrarci svoj dobiček, a navaden kmet le veliko škodo, ker bo moral vse dražje plačevati. V Avstriji imamo skoro 5 milijonov takih, ki plačujejo kaj dohodninskega davka. Ti so agrarci, torej tisti, ki naj imajo od novega carinskega tarifa kaj dobička. Ali le pogledjmo, koliko pa je takih, ki lahko kaj prodajo v tujino? Izmed teh 5 milijonov jih je dobrih štiri petine takih, ki plačujejo manj kakor 10 gld. dohodnine na leto, ti gotovo ničesar ne prodajo in ne izvozijo, torej nimajo od te nove vladne predloge družega, kakor le škodo. In naši slovenski agrarci? Mi dobivamo žito iz drugih krajev, ker ga imamo pri nas premalo; bomo imeli torej mi kaj haska? Ne, pač pa tisti veleposestniki in cerkev, ki premore obširna zemljišča.

Kakšen pa je naš parlament? Prej so rogovilili in delali velik kraval zaradi Körberja. Zdaj je Körber šel in na njegovo mesto se je povspel drug uradnik — vse drugo je ostalo pri starem. In naš parlament, ki ni hotel prej ničesar delati, je dovolil zdaj naenkrat rekrute (žalostna uloga slovenskih poslancev v tej točki je še vsem v spominu!), sprejel je carinsko predlogo prav tako, kakor jo je hotela vlada, dovolil bo v prihodnjem zasedanju še proračun, kakršnega si bo želela vlada sama itd. V naši zbornici gre res vse, da je veselje. In potem še pravijo, da ni nikjer delavnosti!

Koj za carinskim predlogom je sprejel parlament še zakonsko predlogo zaradi krošnjarskega po priporočilu in nasvetih obrtniškega odseka. Da je šla tudi to pot stvar gladkeje od rok, je bila sprejeta seveda brez resne in stvarne debate!

K zadnji seji v tem zasedanju je prišlo nenavadno mnogo poslancev, kajti bil je dan, ko so se

Stari Medard je dvignil krčevito stisnjeno roko. In stopivši k durim je zaklical s trepetajočim glasom: „Pojdite! pojdite!“

Za trenutek pa je zakričal z glasom, prodirajočim do kosti:

„Ubog skopuh sem, a ne izdajica!“

Brylkin je začudeno uprl oči vanj. A predno je znova mogel govoriti in siliti v slabotnega starca, mu je ta zapovedal: „Pojdite!“

Brylkin se je umaknil in odjahal skozi črni gozd za tretjo in četrto vas v okrožno mesto.

Medard je ostal sam. Spustil se je na divan in sklonil glavo na roko. Ugasle njegove oči je zalival tok solza.

„Ubog skopuh sem, a ne izdajica!“ je ponavljal vzdihaje.

* * *

Brylkinov obisk in njegov namen sta potrla starega skopuha. Gospod Medard se je zgrozil pri sami misli, da je bil pod njegovo streho človek, ki je veroval v njegovo podkupljivost.

Šel je na polje, šel je v gozd, iskal solnce in sence, a povsod mu je sledil obraz Brylkinov. In celo trave, drevesa in skale — kakor da mu je vse govorilo o izdajstvu. Ogibal se je svetlobe in teme, ljudi

izplačevale poslancem dijete, vsakemu po 20 K za dan. In seja je trpela celih deset ur, kajti zbornica je imela še obravnavati o vladni predlogi

laške pravne fakultete v Roveretu.

Za predlog je oglašeni 12 govornikov. (Izmed Jugoslovanov: Biankini (kot peti), Ploj (osmi), Spinčič (deveti), Žitnik (deseti); proti predlogu 16 govornikov (Jugoslovan: Plantan (kot drugi).

Že iz tega konstatiranja priglasitve slovenskih poslancev k tej tako važni zadevi spričuje o njihnem zanimanju za stvar. Res je, da je govoril poslanec Plantan dolgo, a zato nič več stvarno. Vse to se je že stokrat slišalo, kar so povedali naši poslanci. In da se jim prikupi naučni minister Hartel (slovenski poslanci si štejejo lahko to v posebno čast!), jim je izjavil, da bo imela vlada priliko govoriti o teh željah Slovincem po pravni fakulteti v Ljubljani — pri bodočih razpravah v proračunskem odseku!

Kake čudne pojme pač morajo imeti naši liberalci in klerikalci, če so se s tem zadovoljili, in to še celo z nekim ponosom! Ali je mari šele zdaj tisti čas, ko se — obeta govoriti o slovenskem vseučiliškem vprašanju? — Obetati znajo tudi naši poslanci . . . Kako vse drugače je govoril Hartel z Italijani, kaka prijaznost in priznanje njihovih pravic vsaj za pravno fakulteto! In Italijan je vendar komaj tretjina vseh Slovincem. Ali za Slovence je imel le eno obljubo, in še ta pove tako malo, da se morejo kosati s tem le še naši zastopniki v parlamentu.

Ker ne predlaga vlada Trsta kot sedež za laško univerzo, ampak Rovereto, je utemeljeval to s tem, da ni Trst v čisto italjanski okolici, na čisto italjanskem teritoriju. Ali je bilo to edino, kar je imel in vedel povedati Hartel? No, Hartel je dejal tudi, da bi se znali prigraditi v Trstu prav taki dogodki, kakor so nastali lanskega leta v novembru, kjer so napadli in razbili Nemci prostore, v katerih bi se moralo predavati laškemu slušateljem. S tem je namignil nekako, da smo Slovenci proti laškemu vseučilišču v Trstu. Tudi naši poslanci so dejali nekako tako. Eden se je še celo prav prekrito izjavil, da je Trst za nas Slovence življenskega pogoja. To je ravno ono, zaradi česar smo proti italjanski fakulteti v Trstu. Če pride ta v Trst, potem ostane mesto večno laško, ali Trst mora postati slovenski. Od tam se ima razviti naš promet in od tam šele bo prihajalo blagostanje v deželo. Slovenci brez Adrije smo izgubljeni. Če ne dobimo v roke trgovine na morju in ne razvijemo svoje industrije, katere izdelke lahko eksportiramo, potem postanemo brezpomemben narod, katerega potujčiti je le vprašanje časa.

Na predlog posl. Doppelhoferja je bila debata zaključena, ne da bi prišla do besede Spinčič in Žitnik in kot glavna govornika sta bila voljena za: Dr. Ploj, proti Biankini.

Prav zelo se moramo čuditi slednjemu, ko se je mogel izreči za italjansko pravno fakulteto, ne da bi zahteval istočasno tudi slovenske. Toda o tem hočemo še govoriti.

Nato izjavlja predsednik zbornice, da je izročen s tem ta vladni predlog proračunskemu odseku in skoro popolnoma gotovo je, da bodo imeli Italjani že to jesen svojo fakulteto, Slovenci pa le dolge zobe . . . Zahvaliti pa se imamo za to svojim zastopnikom za njih pregoreče prizadevanje za slovensko stvar.

in živali. Nikjer ni našel miru, počitka. Njegova trda postelja, — kakor bi gorela, če se je vlegel nanjo. Begal je s kraja v kraj, a povsod se mu je prikazovala podoba Brylkinova, zahtevajoča od njega izdajstvo . . .

Tri dni in tri noči se je trafil stari Medard. Tretjega dne na večer se je vzravnal. Čez domačo sukno je ogrnil težek plašč in se napolil od doma. Noge je komaj pregibal, težko je dihal. Videli so ga v prvi in drugi sosedni vasi, a on še ni bil na cilju svojega pota. V tretji vasi je obstal pred gosposkim dvorom, za katerega belim zidovjem je prebival gospod — Delore.

Tiho je vstopil stari Medard. Niti pes ni zalajal. Sluga je peljal prišlega starca k domačemu gospodu.

Opazivši starega skopuha se je gospod Delore pol začudil, pol prestrašil, a iz roke ni dal kadečega se čibuka. Bil je gost, ki se ga ni nadjal.

Medard je na pragu vrgel plašč raz sebe in stopal naravnost h gospodarju. Prijel ga je za roko in ga peljal k veliki hrastovi mizi. Segel je za pas in s sigurno roko izvlekel v dveh vrstah dvakrat po desetisoč poljskih goldinarjev v zlatu!

In mirno je rekel: „Prosili ste me za desetisoč poljskih goldinarjev, trdo sem vas odvrnil; danes

Ker bo zborovalo te dni nekaj deželnih zborov (nižjeavstrijski, češki, bukovinski, vorarlberški in istrski), zaključuje predsednik zasedanje na nedoločeni čas. Konec seje o polnoči.

Položaj na Ogrskem.

Ogrska zbornica je sprejela adresu na kralja. Ko je vprašal slovaški poslanec zbornico, zakaj ni volila v adresni odsek nobenega poslanca druge narodnosti razven ogrske, so se mu poslanci na glas rogali!! To kaže, kako brezobzirni šovinisti so ogrski poslanci. In prav lepe pojme mora imeti o socializmu neki ogrski poslanec, ki je predlagal splošno volilno pravico, a z omejitvijo na take, ki so zmožni ogrščine. Ta bi pač zaslužil prejšnje roganje. Vzlic tej nasilnosti v obmejevanju državljanskih pravic je sprejela zbornica imenovani predlog. Nato so prečitali vpričo vseh poslancev še enkrat celo adresu, jo zapečatili in izročili potem ministrskemu prezidentu Tiszi z nalogo, da jo ponese kroni. Ta je res odpotoval na Dunaj, vendar o občutkih krone pri sprejemu te adrese vsled obče nezanesljivih poročevalcev in informacij bomo mogli resnico težko poročati, če tudi nas vse to zelo zanima.

* * *

Ker velja na Ogrskem še vedno izvenpostavno ex lex stanje, tudi davki ne prihajajo v blagajno. Le veletrgovci in veleindustriji jih plačujejo, ker se boje, da bi jih morali kasneje, ko bi se ex lex odpravila, plačati z obrestmi vred. Vsi manjši podjetniki, ki plačujejo navadno davke le iz strahu pred silo, so zaostali s svojimi plačili tako, da znaša neplačana svota na mesec povprečno tretjino milijona kron. Iz Kološvara pravi uradno poročilo, da je bilo plačano v tem komitatu le 12.650 kron davkov, neplačanih pa je za dobra dva milijona kron.

Tistim, ki čutijo v sebi posebno zmožnost kot eksekutorji, priporočamo, da se ogledajo na Ogrskem za službe — ko se poneha ex lex stanje. Mogoče nekateri naši „politiki“?

Srbija.

Kraljevi ukaz sklicuje skupščino na izvanredno zasedanje, ki se prične 21. maja t. l. — V Belgradu štrajka okrog 100 krojaških pomočnikov, ki zahtevajo zvišanje mezd.

Makedonija.

Vstaško gibanje se pojavlja dan za dnevom. Pred nekaj dnevi je prestopila več kot sto mož brječa četa Grkov pod poveljstvom posebnega častnika, turško mejo pri Gravenu. — V Biljaniku, dobri dve uri od Monastira, so zgrabile turške čete nekaj vstašev Bolgarov in jih vse pobile. — Zopet drugje v Monastirskem okrožju se je pojavilo dvoje grških vstaških čet, pod vodstvom oficirjev. Vsaka je imela nad 50 mož. — V Saloniškem vilajetu se je javilo naenkrat kar sedem čet. Bili so Bolgari, morda sto po številu.

Združenje Krete z Grško.

Splošen položaj je malodane neizpremenjen. Iz Kanee, glavnega mesta otoka, se ljudje trumoma izseljujejo. Angleška je poslala še eno križarko k drugi, ki jo je že imela v kanejski luki. Tako je zbrana tam zdaj že večja eskadra raznih narodnosti.

prinašam dvakrat toliko, kot odkupnino za nesramno sumničenje, s katerim je prišel k meni Brylkin!“

Pokazal je z roko na hrastovo mizo in zaklical s svežim glasom: „Gospod bodi z nami!“

Delore se je zamislil in sklonil glavo. Ko se je za trenutek zbudil iz globokih misli, skopuha že ni bilo v sobi. Tiho kakor senca se je splazil proti domu in na klic se ni niti obrnil. Ostal je po njem samo denar na hrastovi mizi...

Na daljnem zapadu je nebo krvavelo v poslednjih solnčnih žarkih. A hitro je pala tema in grobna tišina je legla nad krajino...

In ravno tačas se je dvignila Varšava!

Iz zapiskov popotnika po Sibiriji.

(Spisal Vladimir Karalenko).

IV.

Sibirski Volterjanec.

S tem je nehal Vasilij Ivanovič svoj govor in se primaknil s stolom bližje.

„Ženica, le prilij čaja,“ je dejal svoji ženi s sladkim naglasom. „Ali naj pa se ne okrepcemo prej z žganjem?“ se je obrnil na me.

Italija.

Italija namerava pomnožiti svoje bojno ladjevje do 1909 s štirimi oklopnimi, štirimi klopnimi križarkami, 42 torpedovkami, 12 podmorskimi čolni itd. V ta namen izda 1700 milijonov lir. — V kameri razpravljajo o proračunu ministra zunanjih zadev. Glasovanje bo tajno, a se je prestavilo na prihodnji teden.

Francija.

Zbornica debatira še vedno o zakonu glede ločitve cerkve od države.

(Osemurni delavnik.) V Parizu zboruje velik kongres nastavlencev pri železnicah, ki se je izrekel za energično propagando za zavarovanje v starosti in sklepom, da skuša na vsak način doseči, da dobe vsi delavci cele Francije s 1. majem 1906 osemurni delavnik.

Belgija.

(Socialistični strankarski shod.) Socialisti v Belgiji so imeli v Bruselju velik strankarski shod, ki se ga je udeležilo 561 delegatov. Shod je sprejel ostro resolucijo proti konsumnim društvom, ki so jih ustanovili klerikalci kakor liberalci, deloma tudi anarhisti. Vsi ti s pretvezo, da obsega njih strankarski program tudi „gospodarska“ vprašanja. (Velika sličnost s slovenskimi razmerami.)

Španija.

Gibanje republikancev v Španiji zajema vedno večje dimenzije. Republikanec Salmeron je najostreje kritikoval vlado na velikem republikanskem sestanku v Madridu. Ministrom je očital, da so kršili ustavo.

Švedija.

Poročali smo že, da je sprejela prva kamera v Stokholmu vladno predlogo, ki preti s kaznijo vsem tistim delavcem, ki prelomijo svojo pogodbo. S tem se je hotelo preprečiti štrajke. Druga zbornica pa je odklonila predlogo s 112 proti 110 glasovi. S tem se je vladna namera izjalovila.

Na Filipinih.

Domače pleme na Filipinih, Muros imenovano, se je uprlo ameriškemu vladu. Ta pa je poslala nad nje svoje vojaštvo, ki je pobilo tekom 14 dni nad 300 vstaških Murov, druge pa je zajelo, med njimi tudi njihnega glavarja Palasa, ki ga dolžijo angleške oblasti, da je dal umoriti nad 25 oseb, med katerimi je bilo tudi več angleških podanikov.

Iz Perzije.

V Perziji morajo biti prav čudne razmere. Iz Petrograda poročajo, da se je skregal guverner iz Tebrisa z veletržci in je prepovedal ves uvoz moke v mesto, ki že tretji dan ni imelo več kruha. Le po nastopu ruskega konzula in diskontne banke se je doseglo, da je preklical svojo prepoved.

(Šah potuje.) Perzijski šah potuje zopet enkrat v Evropo. Na cestah, kjer potuje, so vstavili za 14 dni vsak promet.

Nemiri na Ruskem.

Prvi majnik

je potekel na Ruskem nenavadno mirno. Dozdeva se, da je sklep in izjava zemstev zelo ugodno vplivala na ves položaj. Posebno veselje pa je vzbujalo

Vasilij Ivanovič je bil eden tistih interesantnih tipov, ki jih srečamo le v Sibiriji; vsaj samo v Sibiriji je mogoče dobiti filozofa, popolnoma ločenega od drugega sveta, kot navadnega načelnika štacije. Da bi bil Vasilij Ivanovič eden „poslanih“, bi bilo to nekaj manj čudnega. Tu je malo ljudi, ki bi prišli iz prejšnjih visokih služb v te oddaljene kraje, bi se tu dvigali zopet iznova višje in višje, in se uživali v te nove navade in kulturo. Vasilij Ivanovič pa je šel spričo svojega liberalizma in prostosti vedno nižje, stopnjo za stopnjo — počasi ali gotovo, na kar se je sam oziral z nekim posebnim stoiškim mirom filozofa. Vsled neznanih pedagoških vplivov, ki se pojavijo večkrat v teh pokrajinah pregnancev, si je prisvojil nagnenje in okus inteligentnega človeka, kar mu je ostalo vse življenje drago, tako da je resigniral vsled tega na marsikako zunanjo vdobnost.

Vrhutega pa je bil še z vso svojo dušo umetniške narave. Če je bil dobre volje, si ga mogel poslušati, da si pozabil pri tem na najvažnejše zadeve in najnujnejša pota. Kar iz rokava je stresal povesti, anekdote, črtice; pred poslušalcem se je kar delala cela panorama pravih krajevskih tipov teh od vsakih reform prezrtih dežel — vsi ti sodniki s svojo pohlepnostjo po denarju, pohotnostjo in njih pomoč-

naznanilo, da se niso hotele udeležiti zemstva komisije, ki naj bi imele nalog, določiti odškodnino tistim veleposestnikom, ki so jih oškodovali ruski kmetje pri zadnjih izgredih. Ni dvoma, da so s tem indirektno izjavili, da niso kmetje krivi, če so se pridobile demonstracije.

Iz Varšave.

Iz objavljene liste po vojaštvu ubitih oseb je razvideti, koliko nedolžnih žrtev je med padlimi. Trije dečki imajo komaj 13 let, ena deklica 14, šest deklic po 16 let, ena ženica 65 let...

Organ zemstev.

Kongres zemstev, ki je nastopil zadnje dni tako nevstrašeno za pravice ljudstva, ima že svoj v Moskvi izhajajoči organ „Moskovskaja nedjela“.

Atentat na kontre-admirala.

Kontre-admiral Nasinov je imel vojaškega strežnika, ki se je vedno opijal. Vsled te nepopoljšljive lastnosti je odredil, da ga pošljejo na bojišče. Iz maščevanja je pridrl strežnik v admiralov salon in streljal na Nasinova, ki se je tudi res mrtev zgrudil na tla.

Kalajev, atentator na Sergija.

Ko so javili Kalajevu, da je njegovo smrtno obsodbo najvišji dvor potrdil, je dejal: „Vaša obsodba me dela srečnega; upam, da boste imeli tudi Vi pogum, izvršiti jo ravno tako javno, kakor je bila moja nad velikim knezom Sergijem. Vi morate gledati revoluciji v obraz!“

Nov atentat.

V Rigi so vrgli neznanu ljudje bombo na policijsko patroljo, ki je stala okrog svojega komisarja. Komisar in eden stražnikov sta težko ranjena, drugega so storilci ustrelili, ker jih je hotel zasledovati.

Rusko-japonska vojna.

Roždestvenski.

Uganka, ki dela veliko preglavico časnikom kakor vojaškimi krogom, je Roždestvenski. Kje se nahaja, kaj dela ali vsaj namerava — nikjer ničesar. Francoske agenture ga hočejo imeti tu, angleške zopet tam, in to ne meša samo nam Evropejcem naših kombinacij, ampak celo Japoniki. Vsa dežela se vznemirja vedno bolj, ker ne zve ničesar, kaj se godi na morju. Že so se pričeli oglašati posamezni glasovi zmage vinjenih Japoncev proti svojemu admiralu Togu. Vendar mislimo, da je tudi ta v prav takih zadregah, kakor ameriškansko in evropsko časopisje, ker ne zve — kje tiči in kaj dela Roždestvenski.

Kršenje nevtralnosti.

Vsled velikega krika Japonske, da krši Francija nevtralnost, je dala francoska vlada po svojem admiralu vse obrežje tja do Turana preiskati, vendar ni mogel admiral družega poročati, kakor da ni videl nikjer nobene ruske bojne ladje. — V francoski zbornici je zahtevalo nekaj poslancev, naj se otvori debata o tem, je li kršila Francija mednarodne predpise ali ne. Ministrski predsednik Rouvier je izjavil: Tu smo sami Francozi, ki imajo v sebi ta čut, da je treba ohraniti francosko čast neomadeževano in ravno tako svetovni mir. Ker

niki, debeli sodnijski uslužbenci, ki le hrepene po uživanju življenja in vsi ti mogoči in nemogoči uradniki in pomagači, ki ima vsak kako opravilo. In nad vsem tem svetom, ki ga je poznal Vasilij Ivanovič do najskrivnejšega kota, so se svetlikali veličastni Jupiterji s specifično demonstrativnim pretenjem in in otroški naivnim neznanjem krajevskih odnošajev, s pogledom petrograjskih departmatov, pisarn in mogočnostjo nasilnih satrapov. In o vsem tem je je govoril Vasilij Ivanovič z nekim notranjim čutom, s katerim se prime tudi pravi umetnik svoje snovi, ki se mu zdi vredna interesa. In za Vasilij Ivanoviča je bila njegova domovina, ki jo je krasil s tako bujnimi barvami, nekaj najzanimivejšega. Kot inteligentnega človeka, kar je tudi bil v pravem pomenu besede, bi mogel porabiti tudi zase znane pesnikove besede:

ljubim domovino svojo,
a ljubezen ta je čisto svoja...

In on jo je ljubil, če tudi se je pogrezal vsled tega ne prav spoštovanega patriotizma vedno nižje. Ko so mu ponujali enkrat prav ugledno mesto v Rusiji, je dejal po kratkem premišljevanju: „Hvala, prijatelj, ali moram je odklanjati... Ne morem!“

pa je zopet drugi poslanec zahteval, naj se prične z debato že ta petek, je dal predsednik to na glasovanje, kar pa je zbornica odklonila s 449 glasovi proti 84. — Zopet pa zatrjujejo angleški viri, da so postavili Rusi na kitajskem ozemlju stolp za sprejemanje brezžičnih brzjavov, tako da je Roždestvenski v neposredni zvezi s Petrogradom.

Vohunstvo na Japonskem.

Japonska je prišla več tujcev, nekatere celo take, ki so že po 30 in več let na Japonskem. Med temi je največ Francozov, ki jih dolži, da so že ves čas vohunili s pomočjo francoskih in danskih mornarjev v prid Rusije. Ker se je potegnil francoski poslanik za svoje rojake, mu je odgovorila japonska vlada, da je prepričana o svoji stvari in da ima na razpolago neovrgljivih dokazov, da so ti res vohunili. Prijeli so zopet nekaj novih sumljivih.

Načrti Japonske.

Japonci — vsaj evropejski! — zatrjujejo, da ni nikakor toliko odvisno od predstoječe pomorske bitke, kot se v obče misli. Odrezati jih popolnoma od armade na suhem, je izključeno, ker je korejska obala zelo dolga in je razdalja med Korejo in Japonsko prav kratka. Važno pa bo to, kar se bo zgodilo na suhem. Japonska, ki pošilja še vedno novo moštvo v Mandžurijo, bo delala letos prav tako kakor lani: borila se bo proti glavni ruski armadi in proti Vladivostoku. — Gotovo zelo lepo zveneči projekti, ki naj imajo svoj neizgredljiv namen na borzah, pri posojilih in deloma tudi pri — javnem mnenju. Mogoče pa, da bi Japonska Rusijo rada kar v žlici vode potopila?

Pomirjenje v zadevi nevtralnosti.

V tej zadevi je nastopilo pomirjenje. Francoski listi zabeležujejo dejstvo, da je dne 9. t. m. angleški ministrski predsednik Balfour v zbornici osebno sporočil izjave francoske vlade. Te izjave so slične onim, katere je francoska vlada v Parizu uradno razglasila. V francoskih vladnih krogih se poudarja, da je Francija tudi nasproti svoji zaveznici Rusiji varovala skozi in skozi strogo nevtralnost. Dobro poučeni krogi poročajo, da je brodovje Roždestvenskega nakladalo tudi japonski premog in angleško blago.

V Petrogradu pa so jako osupli o vedenju Francije, ki je baje svojo nevtralnost varovala še veliko prestrogo nasproti svoji politični zaveznici.

„Matin“ poroča, da je admiral Roždestvenski poslal svoji vladi sledečo brzjavko: „Jaz nisem mogel ostati v nobenih vodah ob francoskem kolonijalnem obrežju. Kadarkoli sem se v kakem francoskem kolonijalnem pristanišču usidral, še vsikdar so me francoske oblasti zapodile in moral sem iskati drugih luk, kjer pa se mi je isto pripetilo.“

„Matin“ beleži zelo ogorčeno pisanje lista „Nove Vremja“, ki pravi, da se je Francija začela kazati očitno sovražnico Rusije.

Potemtakem so popolnoma izmišljene japonske vesti o kršenju francoske nevtralnosti in je izzivanje Francije v Tokiju popolnoma neutemeljeno. Istotako neopravičeno je potem nastopanje japonskih trgovskih zbornic, ki so baje sklenile pretrgati vse trgovinske zveze s Francosko.

Japonci v skrbeh.

„Daily Express“ poroča iz Tokija, da je ves japonski narod vsled bližajočega se baltiškega bro-

Kaj naj počnem tam? tam mi je vse tuje. Da, dragi prijatelj, tam bi še ljudi niti prav ozmerjati ne znal!

Sploh, če skušam primerjati Rusijo pred reformami s Sibirijo, kar so svoj čas tako radi delali — najdem vedno veliko nasprotje.

Rusija ni imela pred reformami za soseda reformirane Rusije, Sibirija jo pa ima, in ta sosedščina je, ki povzroča to ironijo in posmehovanje lastne dežele, ki jo vidiš v Sibiriji celo pri manj izobraženih ljudeh. Naš ruski Dmuhanovski je v svoji domišljavosti mnenja, da je vse to po božji volji in da je zato vse prizadevanje volterjancev zaman. Moj sibirski prijatelj pa je ljubosumen, se izpodtika — in sam ne veruje tej misli. Če postane to moda, se smeje; če pa vzraste kaj drugega, potem zgubi pogum in pesti roke. Njegovo desperatno dušo napolnjuje sicer res misel: „morda izgine tudi ta oblak“, zato pa mu zagreni dušo vsaka uresničujoča se nada, boje se, da ne ostane dolgo: „Kako dolgo bo to tako?“ In tu sedi ob strani volterjanec, ogrnjen v svoj kožuh in se smeji: „No, očka, kako shajate z vašimi grehi v svetu?“ — in pošilja članke necenzuriranim listom.

* * *

dovja v velikih skrbeh. Japonci mislijo zdaj samo na usodni boj na morju in preko te skrbi pozabljajo na vojno v Mandžuriji popolnoma. Ako bo premagano japonsko brodovje, potem je na tehtnici celo obstanek Japonske. Čudno pri vsem tem je to, da da se med Japonci širi govornica, da se bo Rusija prav gotovo maščevala nad Japonsko ne zaradi nje-nega zavratnega napada na Port Artur, marveč zaradi atentata na carja Nikolaja, ko je isti še kot prestolonaslednik potoval po Japonski in ga je hotel zabosti neki japonski duhovnik.

Štajersko.

Strašna zaslepljenost ali zloba?

Zadnji „Štajerc“ ima iz Kalobja pri Celju dopis, v katerem se ta list na vse pretege hvali in priporoča. V tem dopisu, kakor sploh v celem „Štajercu“ mrgoli slovničnih napak, da je groza. Pisan je pa ta dopis v tonu, kakoršen je v navadi pri tem listu, in kar skoro dokazuje, da ga ni pisal noben Kalobčan, ampak znani „Štajerčev urednik“, ki ima baje strašno jezo na vse Slovence. Celjska „Domovina“ svetuje, naj bi se v dotičnem kraju priredil čim prej javen političen shod, ki bi dvignil ono zapeljano ljudstvo iz narodne zaspanosti. A glej, „Štajerc“ se takega shoda boji in grozi, da bodo Kalobčani pognali prireditelje shoda kakor pse, češ, da Kalobčani niso zaspani (besede narodno zaspani se „Štajerc“ izogiblje, ker ima slabo vest!), ker se navdušujejo za „Štajerca“ itd.

Ako je res mogoče, da se nahaja le en kraj na Štajerskem, kjer bi se navduševali za ta časnikarski izvrtjek, naj se merodajni narodni krogi nemudoma pobrigajo za to, da se strupeni upliv tega umazanega zapeljivca čim preje zatere. Na splošno pa je treba ljudem razjasniti, da od vsega tega, kar je pisano v „Štajercu“, niti deseti del ne izvira iz ljudskega peresa, marveč da to piše umazano pero one izdajske kreature, ki je za ostudno delo zapeljavanja našega ljudstva v narodno otrplost in odpadništvo mastno plačana.

Zloba narodne izdajice, ki izliva še posebej svoj strup nizke maščevalnosti v „Štajerca“, pa vendar ne more biti merodajna za javne odnose med štajerskimi Slovenci!

Zanimive paralele.

Mariborski nemški občinski odbor je prepovedal slovenske napise po mestu. S tem je hotel ne le nadeleti Mariboru čisto nemško vnanje lice, marveč tudi občutljivo škodovati slovenskim koristim v mestu. — Občinski svet mesta Prage pa je tudi sklenil, da se prepove vse nemške napise v prvostolici Češke. A proti temu sklepu uprizarjajo praški Nemei divjo agitacijo, da bi ga razveljavili, češ, da je nepostaven in škoduje interesom nemške obrti in trgovine. —

„Marburger Zeitung“ imenuje Slovence divji narod, ker so slovenski mladeniči v Ljubljani demonstrirali proti vsenemškim todnevnim slavnostim, — a niso vrgli niti enega kamna na nemške hiše, — v Celovecu so pa nemški „olikanci“ o priliki svoje šulvereinske krokarije obmetavali z debelim kamenjem hišo družbe sv. Mohorja in pobili dvanajst velikih šip na tem poslopu.

Ali ni to zanimiva primera? V Pragi se Nemei pritožuje proti temu, kar v Mariboru Nemei dela in imenuje to delo nepostavno in škodljivo; v Celovecu

„Apropos“, je dejal Vasilij Ivanovič po čaju, ko smo sedli k mizi in si prižigali cigare. „Saj mi še niste ničesar povedali, kaj se Vam je pripetilo v tisti soteski.“

Povedal sem mu, kar je našim čitateljem že znano. Vasilij Ivanovič je bil zamišljen in zrl nepremično v svojo, skoro že do konca skajeno cigaro.

„Da“, je dejal, „vraga čudni ljudje so to!“

„Ali jih poznate?“

„Kako bi vam dejal? Da, bil sem že z njimi vkup, govoril sem z njimi, pil z njimi čaj — ali oni me niso spoznali. Vse te sodnike in sodniške eksekutorje poznam in jih razumevam že iz neke sorodnosti duš — ali teh ljudi ne razumem.“

„Samo eno vem: tega Silina čaka prej ali slej hud konec. „Ropne ptice“ se bodo še maščevala nad njim!“

„Zakaj mislite tako?“

„Kako pa drugače? To, kar se je zgodilo tedaj z vami, saj to ni prvo. V vsakem takem slučaju, ko se zboje vsi drugi vozniki, gre on, ne da bi se obotavljal. In pomislite še: nikdar nima orožja pri sebi. In to imponira ljudem! Od tedaj, kar je pobil enorokega, ga obdaja nekak poseben nimbus, ki ga pri-

se Nemei pokažejo z dejanji, kakoršna bi smeli pripisovati le divjakom, pri tem pa psujejo Slovence z divjaki in barbari. Najbrže si ti potomci počestnih nemških roparjev domišljajo, da vse smejo, a da pri vsem tem še vedno ostanejo — kulturni!?

Poraz „Štajerčevih kalinov. V Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici so bile občinske volitve. Zmagali so pošteni Slovenci dvakrat zaporedoma, ker je dvakrat iztaknila izdajska „Štajerčeva“ klika kak vzrok za razveljavljenje volitev. Glavarstvo je pritožbam izdajice obkrajalo ugodilo, a propadli so obkrajati. Napeli pa so še tretjkrat svoje strune — a tudi zdaj zaman — in izdajalec domovine so obdani zdaj še z večjo sramoto. Živeli zavedni rodoljubi! Sramota „Štajerčevim“ kalinom in njih paši, nemčurskemu Kresniku, ki si je s temi volitvami utisnil na čelo Judeževu znamenje.

Pomemben političen shod v Savinski dolini. Dne 14. maja, ko so Nemei obhajali svoje izzivajoče komedije s Schillerjem in Schulvereinom, je sklicalo politično društvo „Naprej“ v Žalcu shod, ki je bil impozantno obiskan od vseh slojev prebivalstva lepe savinske doline. Vse občine te naše doline so bile na shodu zastopane, posebno številna udeležba je bila od strani Teharjanov. Na shodu so govorili drž. poslanec dekan Žičkar o nameravani provenienčni postavi glede hmelja, o carini na uvoz živine in raznih političnih stvareh. Vzpodbujal je prebivalstvo, naj nemudoma in brezobzirno zahteva javnih slovenskih napisov in osobito na velenjski železnici. — Dr. Hrašovec je podal zanimive podatke o V. kuriji za deželni zbor, ki daje slovenskim poslancem možnost preprečiti Slovence sovražno delovanje deželnega zbora. Govorili so še razni drugi govorniki ter vzpodbujali ljudstvo, da vztraja napram divji gonji sovražnih tevtonov. Sprejele so se 4 resolucije: 1. o okrajnem zastopu celjskem, 2. o javnih napisih, 3. o slovenskem uradovanju pri občinah in 4. o provenienčnem zakonu hmelja, ki je škodljiv Savinski dolini.

Poročil se je c. kr. pristav g. Josip Tajnik z gospico Cilko Klopčičevo. Obilo sreče!

Koroško.

Italijanski atentat na novo železnico.

V noči od 14. na 15. t. m. so Italijani z dinamitom razstrelili velik viadukt med Žihpoljem in Humbregom, proge od Celoveca do Rožne doline, ki drži od prvoimenovanega kraja pa do mostu čez Dravo.

Na tem viaduktu, ki je bil že domalega dovršen, so delali skoro izključno italijanski delavci, ki so med delom položili v stebre viadukta polno min. Te mine so se razpočile v noči od 14—15. t. m. okoli 11. ure z groznim pokom, tako da ljudje niso vedeli, ali je potres, ali se je zgodila kaka druga nesreča. Bilo je kakih deset strelcev in ti so zadostovali, da se je popolnoma razrušilo velikansko delo, ki je stalo toliko truda in denarja.

O storileh seveda ni sledu. Zelo pa bi se motil, kdor bi menil, da so to storili iz maščevanja oni italijanski delavci, ki so bili pred nekaj časom odpuščeni in o katerih pravijo, da so ukradli iz skladišča 50 kilogramov dinamita.

pozna tudi on sam. Toda to je le iluzija. Res je, da si govore že med seboj, da je „Ubijalec“ začaran proti krogljam, ali vendar mu je priti do živega. Da ga čaka Kastjuška s krogljjo, je očitno. Že dejstvo, da je iskal takih ljudi, ki bi znali „Ubijalca“ odčarati, govori za to.

V.

„Pokončevalec“.

Vasilij Ivanovič je prisluškoval.

„Čakajte malo“, je dejal, „zdi se mi, da slišim zvonjenje voza — mogoče pride že Proskurov.“

To ime je spravilo Vasilij Ivanoviča zopet v dobro voljo. Brž stopi k oknu.

„Nu da, seveda, on je. Tu se pelje naš „pokončevalec“. Poglejte, ali ni res to smešno, ha, ha, ha!... Vedno se vozi tako, kako natančno!“

Stopim k oknu. Zvonjenje se je hitro bližalo, toda pričetkom je bil razločiti le prašen oblak, ki je prihajal kakor iz gozda in se potem vedno približeval nam. Toda takoj ko se obrne pot v podnožju gore proti nam, zapazim voz.

Hitro so dirjali trije konji z lahkim vozom; pod nogami se jim je delal velik oblak prahu, ali voznik jih je priganjal vzlic temu k vedno hitrejši vožnji. Za voznikom je bil človek v uniformski kapi s ko-

Stvar ima temveč brez dvoma politično ozadje, in ako bi se moglo govoriti o kakem maščevanju, bi se prej smelo misliti na maščevanje — konzorcija južne železnice, kateremu bo delala nova železnica precejšnja konkurenca. A tudi to utegne biti izključeno, marveč je, kakor rečeno, najbrže italijanski politični atentat. Vedeti je treba, da bi igrala nova železnica veliko vlogo v vojni z Italijo, ko bi se po njej moglo s hitrostjo dovažati na mejo avstrijsko vojaštvo. Ako smo vojni bliže, nego se sploh misli, za kar gotovo vedo izvestni „stavbeniki“ pri novi železnici, tedaj utegne postati ta dogodek usodepoln za izid vojne.

Ker se ne more vedeti, ako ni na več krajih nove proge položen dinamit, se mora smatrati za neodpušljivo lahkomišelnost avstrijske vlade, ki dopušča na tako važnih podjetjih Italijane. To se utegne kruto maščevati nad Avstrijo. Po drugi strani pa se merodajnim činiteljem čisto prav godi, ker niso privoščili zvestemu in zanesljivemu slovanskemu prebivalstvu zasluzka pri železnici! Slovence in Hrvate so odganjali, italijanske izdajice so pa jemali v delo, češ, ker so ceneji! Naj ti merodajni krogi le izračunajo zdaj, koliko ceneje je po tem atentatu — in kar jih še sledi — „italijansko delo!“

Domačine, avstrijske davkoplačevalce ste puščali, da so se — zasluzka potrebni siromaki! — morali seliti v Ameriko, Lahom pa, ki ne puste noviča denarja ne deželi ne državi, odpirali ste vrata na stečaj! To je izdajstvo na avstrijskih koristih, kakoršnih so zmožni le skriti in očiti sovražniki države!

Napredek nemštva v Celovcu.

Koroški Slovenci so se oživili, zato ni čuda, da se Nemci poslužujejo vseh možnih sredstev, da bi se obdržali kot voditelji na Koroškem in da jim služi v ta namen najbrutalnejše nasilstvo kakor tudi najneznajnejša laž in hinavstvo. To pa ravno znači, da v nemškem taboru ni vse zlato, kar se sveti, in da koroški Slovenci še utegnejo v doglednem času doživeti zrušenje sleparske zgradbe vsenemske slave v svoji domovini. Začetek tega konca je že tu.

V mestni svet celovski so se prve dni t. m. vršile volitve, pri katerih so nemški nacionalci skoro popolnoma propadli, ker razun dosedanega župana Neunerja, katerega so z največjo težavo to pot še obdržali na županskem stolcu, ni prišel noben nacionalc v mestni odbor.

Nemškonacionalni „Kommunalverein“ se je pa na vse kriplje prizadeval, da bi prodl s svojimi kandidati. V to svrhu ni štedil nobenih celo najpodlejših sredstev, kakoršnih se more posluževati le v sebi razpadla in demoralizovana politična klika.

Šli so namreč ti hinavci in vabili celovške Slovence z listki in osebno, da bi jim šli pomagat do nemškonacionalne zmage! Oni Slovenci, za katere nimajo družega, nego sovraštvo in strup, naj bi volili ž njimi! Res, tako globoko morejo pasti le nemški nacionalci, t. j. ljudje, ki žive politično le še od laži, sleparstva in krivic!

Koroški Slovenci pa smejo z veseljem pozdravljati ta padeč nemškega nacionalizma, ker jih mora napolnjevati s prepričanjem, kako „krepki“ so njihovi „smrtni sovražniki“.

Taki so! „Mir“ poroča, da so v gostilni „pri jagnjetu“ v Celovcu nemški duhovniki raztrgali in zažgali „Mir“, ker ga gostilničar na njih zahtevo ni

kardo in s civilnim paletoom. Toda vzlje temu, da je voz tako treslo, se ni zmenil tisti človek v vozu za to premetavanje zdaj na to, zdaj na ono stran. Stal je po koncu in opiraje se na voznikov sedež gledal po okolici, delal tu in tam opazke vozniku in pogledal včasih tudi na uro.

Vasilij Ivanovič se je smejal ves čas, kar se je bližala trojka; ko pa je obstala ta pred hišo, je sedel že na klopi, in z največjo mirnostjo pušil svojo cigaro, kakor da se ne bi nič pripetilo.

Nekaj sekund je bilo čuti v hišo le izmučeno sopenje konj. Nenadoma so se odprle duri in v sobo je planil novodošli. Bil je to mož pri petintridesetih letih, visoke postave in nenavadno velike glave. Po njegovem širokem obrazu z naprej stoječimi kostmi, po ravnih obrvih, malo navzgor upognjenem nosu in tankih ustnicah bi se dalo sklepati na energijo. Velike sive oči so gledale zvedavo in presunljivo. Sploh je kazala Proskurova fizionomija na nenavadno resnost. Regulerni, vse skozi skrbno gojeni „uradniški kotleti“, gladko obrta lica in neka posebna hitrost v obnašanju pa je kmalu izbrisala ta prvi vtis in bil je videti skoro komičen, vtis, ki se je s kontrasti, ki so se kazali v njegovi vnanjosti, le še ostrejšje zapazil.

hotel koj odstraniti. — Ta mržnja proti „Miru“ bi rekli — izvira od tod, ker je list ožigosal Nemca dekana Angererja zaradi njegovega nastopanja glede slovenskih matrik; — v resnici pa se sme le reči, da Nемеc je Nемеc, bodisi v tej ali drugi koži.

Primorsko.

Častno imenovanje. Č. g. Jakob Gomilšak, c. kr. vpok. profesor tržaške realke, je imenovan čast. konzist. svetnikom.

Slovesna otvoritev nove podzemeljske jame, imenovane „Jama prestolonaslednika Rudolfa“, se je preteklo nedeljo kljub slabemu vremenu vršila v Divači ob obilni udeležbi.

Sveta gora — trdnjava. V zadnjem času se nekako sumljivo množé znamenja bližajoče se vojne Avstrije z Italijo. Primorski časopisi poročajo, da naša vojna uprava utrjuje soško dolino z vojnimi pripravami. Na vse važne postojanke je poslala že pred časom vojaštvo in zdaj določila na te postojanke preko Gorice streljivo in drugo. — Vrhunec vsega tega pa je to, da se namerava spremeniti Sv. Gora v — trdnjavo. V ta namen so pričeli dovažati na goro že topove ter jih shranjevati v kleti frančiškanskega samostana. Prve tri topove so peljali gori preteklo soboto v največjem nalivu. Sv. Gora je strategično jako važna točka, ker se raz nje lahko obvladuje vsa obmejna pokrajina ob reki Idriji.

Glasovi o vojni z Italijo so med obmejnimi našim ljudstvom različni. Nekateri pravijo, da bo vojna prav v kratkem, morda še letos; drugi, da je sploh ne bo in da se Avstrija oborožuje in utrjuje le za vse slučaje. Tretji pa zopet menijo, da za v prvo oficijelne vojne z Italijo sploh ne bo, marveč da se naša vojna uprava zavaruje le proti poskusom irredente, katera baje na svojo roko organizuje prostovoljne čete, s katerimi namerava udariti čez mejo pod vodstvom kakega podkupljenega irredentovskega Garibaldinca. Te irredentovske čete bodo nekaki laški Hunhuzi, s katerimi utegnemo imeti najprej opraviti. Za tem bi eventualno pritisnila še oficijelna Italija. Katera teh govoric se bolje približuje resnici, se seveda še ne ve.

VI. shod slovenskih časnikarjev v Opatiji.

Dne 14., 15. in 16. maja se je vršil v Opatiji šesti shod avstrijskih slovenskih časnikarjev, okrog 120 po številu. Na shodu je bilo tudi nekaj časnikarjev-gostov iz Srbije in Rusije. Na predlog osrednje zveze je bil voljen predsednikom ljubljanski župan gospod Ivan Hribar, ki se je zopet izkazal, da razume vse slovanske jezike. Shod je obravnaval največ o organizaciji časnikarjev. Zanimivo je tudi, da je kritikoval gosp. dr. Porčič Hribarjev predlog (ki ga je stavil po lastni izjavi vsled želje centralnega odbora), da se pošlje udanostna izjava kroni. Zakaj je to storiti hotel centralni odbor, bo znal pač sam, mi res ne vemo. Mislimo, da ne podeljuje navadno krona časnikarjem posebna odlikovanja.

Važno pa je, da se je ponavljala zopet na tem shodu tako potrebna solidarnost Slovanov v svrhu samoobrambe. Mi želimo le eno: naj imajo taki shodi

Proskurov je obstal za trenotek na pragu, ozrl se je okrog sebe in ko je zapazil Vasilij Ivanoviča, se je obrnil takoj k njemu:

„Dragi gospod, Vasilij Ivanovič! Ljubi prijatelj, za božjo voljo, hitite, kakor mogoče brzo mi pripravite konje!“

Vasilij Ivanovič je sedel mirno na svojem prostoru in odgovoril je z neko diplomatsko mirnostjo:

„Ne morem... poštni konji vam niti ne pristopajo in druge moram imeti za sodnika, ki mora priti vsak čas.“

Proskurov je obstal trenotek samega začudenja; takoj nato je odgovoril razgret:

„Kaj pravite? Jaz sem vendar prej prišel! — Ne, dovolite mi, to je... pred vsem vam moram povedati, da se motite, kar se tiče poštarških konj: moje pooblastilo mi da na vsak način pravico, posluževati se tudi takih, vrhutega imam še postavnim potom pravico do teh.“

Vasilij Ivanovič se je glasno smejal.

„Da vas vrag...! Vedno imate svoje šale, če tudi imam še tako malo časa!“ se je razjezil Proskurov, ki se ni morda to prvič ž njim prigodilo. „Hitro, za božjo voljo, meni se gre za važne zadeve!“

„Vem, enega so ubili.“

obilno dejanskih uspehov in naj se za slovansko vzajemnost tudi kaj stori, ker čisto naravno je, da same besede ne bodo ničesar izdale. Moč in sila Slovanov, s katero se bodo mogli otresti tujih jarmov, da bodo razvili svoje zmožnosti in svoje kulturelne sile, ki še zdaj spe v njih — ta edina moč leži v solidarnem nastopanju. S tem še seveda nikakor ne nameravamo gledati preko meje, ker mi ne zahtevamo ničesar družega, kakor samostojnost in nobene odvisnosti, pa tudi če bi bila od Rusije. Služiti pač ne stori nikdar dobro!

V prijetni nadi, da ojačujejo taki sestanki najvažnejši slovanski faktor, slovansko časopisje, moramo le vsak tak pojav bližanja prav iskreno pozdraviti. Želimo pa, da bi se povedalo na kakem takem sestanku brez vseh ovinkov to, kar si želimo, kar hočemo in kar nas reši pogina. Ali ni boljši, če priznamo resnico, kakor pa jo skrivati, boje se, da se s tem komu ne zamerimo, in hira s tem naša nacionalna sila? V boju za svojo individualnost naj nas spremlja tudi ostalo slovansko časopisje. To bi bil šele ideal slovanske vzajemnosti.

Ko je zboroval IV. časnikarski kongres v Ljubljani, so dobili zborovalci diplomu neke ožje literarne združitve. Tam so bile napisane v rusčini Tolstega besede: „Dokler bodete krepko držali drug z drugim, bo vsem dobro; a ko nekoliko prelomite družbo, bo z vami to, kar se je zgodilo zdaj s temi palicami, ki sem jih prelomil vse, vsako posebej.“

Kakor pa že rečeno: Naše najiskreneje želje k obilim uspehom trajne združitve slovenskih časnikarjev!

Št. 6601/1905.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam in slovenskim rodoljubom.

Pred dvajset leti so praznovali Slovenci tisočletnico smrti sv. Metoda ter ustanovili kot vidno znamenje temu veličastnemu spominu „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Ministrstvo za notranje zadeve je izza 9. aprila 1885. leta s št. 5179 odobrilo družbina pravila, ki jih je izdelala v to pooblaščenca petorica naših mož.

V tej dosti dolgi dobi 20 let so nabrali naši rojaki marsikak tisočak za našo družbo in marsikaj koristnega se je napravilo ž njim. Danes pa, ko gledamo nazaj na to 20 letno težavno delovanje, navedaja družbino vodstvo naslednja prošnja in želja, ki jo sporoča tem načinom vsem svojim podružnicam, vsem častitim rodoljubkinjam, vsem cenjenim domoljubom.

Ker „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ gotovo ni ustanovljena le za nekaj malo let, marveč kakor se kaže, za precej nedogledno dobo — saj se bide narodnostni boj danes hujše nego prej — ker se stavi na njeno vodstvo vedno več zahtev, opozarja podpisano njeno vodstvo na nekatere narodne naloge, ki čakajo nujne rešitve že v bližnji prihodnosti.

S šolskim letom 1905/6 se otvori novo šolsko poslopje na Savi pri Jesenicah, v kojem je nastanjen ondotni otroški vrtec. Ob istem času hočejo tudi Jeseničani začeti svoj otroški vrtec.

„Odkod veste to?“ se je vznemiril Proskurov.

„Kako to vem? Po sodniku, ki je že davno na licu mesta“, je dražil Vasilij Ivanovič.

„Ah kaj, vi imate že zopet svoje neumnosti. Sodniku se niti ne sanja o tem, med tem ko imam jaz morilec; to se pravi umora sumljivega, že v svojih rokah! To, ljubi prijatelj — to bo velika stvar! Videli boste, kako jih bom kmalu vse ugnal!“

„No, no! Da le oni vas ne bodo!“

Proskurov je postal pozoren. Na dvorišču je bilo čuti zvonjenje.

„Vasilij Ivanovič“, je vprašal dobrohotno, „ona trojka je pač zame?“

Prijel je postajnega načelnika za roko in pomignil pri tem name.

„Da, da, za vas, le pomirite se! Kaj pa se je pravzaprav zopet zgodilo?“

„Umor. Vasilij Ivanovič, zopet umor. In kakšen umor — z vsemi znaki, da je imela pri tem svoje roke nam le predobro znana tolpa. Pri tem imam že svojo vodilno nit... Če se ne motim, je treba še pri opravi nekaj popraviti. Brzo, za božjo voljo, hitro, priskrbite mi konje!“

(Dalje prih.)

Potrebno je, da se v Mariboru ustanovi družbina ljudska šola. Tudi pri Studenelch v Mariboru je nevarnost potujčenja velika.

V Gradcu bi bil potreben vsaj otroški vrtec. V Št. Jakobu v Rožu na Koroškem bi radi z letom 1907. svojo lastno slovensko trirazrednico, ki naj se s časom, ko postane deželna ljudska šola zopet slovenska, preustroji v kmetijsko, šolo.

Očividno je torej, da se bodo v najbližnji prihodnosti podvojili troški naše družbe. Res je, da imenuje družba štiri šolska poslopja svojo posest, res je pa tudi, da ima družba še nepokritega dolga v znesku 34.000 K, ki se tekom tega leta narase najbrže na 40.000 K.

Ako pa hoče vodstvo zagotoviti družbi obstanek in ako hoče rešiti vse zgoraj našete naloge ter od pomoči najnujnejšim potrebam, potrebno je vsekako, da se pokrije prej ta nepokriti primanjkljaj.

Radi tega se pozivlje podpisano vodstvo do vseh svojih podružnic, do vseh častitih rodoljubkinj in cenjenih rodoljubov s prošnjo, da vsakdo izmed njih pripomore po svoje do tega, da se zboljša družbino finančno stanje. Ako priredi vsaka izmed podružnic tekom tega leta vsaj eno večjo veselico v korist naše družbe, ako se odzovejo vabilu k takim veseliceam vsi zavedni Slovenci ter prispevajo svoj obolus, odplačal bi se lahko precejšnji del družbinega dolga, če ne morebiti celo — kar je iskreno želeli — ves dolg.

Kjer pa ni mogoča prireditve veselice iz kate-regakoli vzroka, tam naj bi podružnična načelnistva skušala pridobiti slehernega iz njihovega okraja vsaj kot družbinega podpornika, od svojih starih članov pa naj bi si izprosila morda izreden dar v navedeno svrhu.

Ako se odzovejo tej prošnji vsi oni, katerim je „Družba sv. Cirila in Metoda“ sveta stvar, ki vedo ceniti njen obstoj, potem je podpisano vodstvo preverjeno, da bode i v prihodnje lahko in veliko lažje ustrezalo potrebam in željam slovenskega naroda. Ako bode vse slovensko občinstvo vpoštevalo ta poziv, bode „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ ob svoji dvajsetletnici brezdvomno zrla v jasneje bodočnost. To pa slovenskemu narodu v prid.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.
V Ljubljani, dne 15. maja 1905.

Opomba! Podružnična načelnistva naj izvolijo vsaj koncem meseca maja 1905. vodstvu sporočiti svoje sklepe, ki so jih storila glede na to okrožnico.

Doma in drugod.

Ustanove za obrtna učilišča. Naučno ministrstvo razpisuje za obisk obrtnih šol večje število ustanov. Ustanove veljajo tudi za obiskovalce zimskih kurzov za stavbne obrtnike. Neimovitim, a podjetnim in nadarjenim pomočnikom (in tudi mojmstrom) zidarskega, tesarskega in kamnoseškega obrta je torej dana prilika, dobiti za obisk takih kurzov, ki se nahajajo tudi na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani, izdatno podporo (40 K na mesec). Ne dvomimo, da se je v dosegu te podpore oglasilo precejšnje število prosilcev, kar bo zelo pripomoglo k napredku te domače obrti.

Kdo je pravzaprav demonstriral? Iz lažnjive graške „Tagespošte“ je prepisala tudi „N. Fr. Presse“ nesramno vest, da je „na stotine slovenskih razgrajčev razsajalo pred nemško „Tonhalle“ povodom Schillerjeve slavnosti v Ljubljani in da ker je bila policija preslaba, so morali poklicati na pomoč žandarje itd. Znano je že, da je izzivajoči način nemškonacijonalnih prirediteljev Schillerjeve „slavnosti“ zbudil ogorčenje v prebivalstvu ljubljanskem in da se je — a nikakor ne „na stotine“, marveč le manjše število mladine podalo pred „Tonhalle“, kjer je dalo duška svojem ogorčenju. Ta nastop pa ni bil tak, da bi bilo treba klicati žandarje, marveč Vsenemci so v svoji zlobi in slabi vesti nalašč klicali žandarje, edino iz tega namena, da bi mogli potem po listih lagati in podtikati Slovencem surovost. Ako pa se vpraša, kdo je pri tej priliki pravzaprav demonstriral, moramo reči, da so demonstracije vprizarjali le Vsenemci, ker njih celi humbug s Schillerjem ni bil nič drugega, ko navadno izzivanje mirnega ljubljanskega občinstva, ki je moralo biti ogorčeno, ko se tuji prihajajoči drznej v njega stolici vprizarjati velikopolitične komedije.

Tako je prav! C. kr. okrajni šolski svet v Krškem je imel 15. t. m. sejo, v kateri je sklenil, odslej dopisovati vsem šolskim in drugim oblastim izključno le v slovenskem jeziku, ki je odslej nadalje uradni jezik te šolske korporacije. Drugi okr. šolski sveti naj bi vestno posnemali ta vzgled!

„Deželna zveza za pospeševanje prometa tujecev na Kranjskem“ je predložila vladi svoja pravila v potrjenje.

II. poučno potovanje kranjskih kmetovalcev.

Podpisana družba priredi koncem meseca junija ali v pričetku meseca julija t. l. II. poučno potovanje kranjskih kmetovalcev, kakor lansko leto v Švico, letos na Gorenje Štajersko, oziroma na Koroško.

Potovanje bo trajalo 3—4 dni, stalo bo okoli 60 K z vsem vred in se bo vršilo pod vodstvom mlekarskega nadzornika, g. J. Legvarta. Natančen spored in čas se bo še določil in pravočasno objavil.

Podpore za to potovanje se ne bodo dajale ter bo moral vsak udeleženec vse stroške sam pokriti. Potovanje se priredi, če se zglati 10 udeležencev.

Udeležitev je zglati do 20. maja t. l.

Za sedaj je nameravano ogledati hleve in planinsko gospodarstvo vzorne kmetije benediktinskega samostana v Št. Lambertu, živinorejski zadrugi v Knittelfeldu in v Judenburgu, mlekarsko zadrugo v Št. Štefanu, štajersko deželno šolo za živinorejo in planinarstvo o Grabnerhofu, rejo simodolske govedi in angleških prašičev na posestvu kneza Schwarzenberga v Muravi, štajersko deželno kmetijsko šolo v Grotenhofu pri Gradcu, vzorno perutninarstvo na štajerskem deželnem posestvu v Feldhofu, viteza Plessinga obširno in vzorno rejo prašičev v Waldegu in viteza Rosmanita vzorno perutninarstvo v Rotweinu pri Mariboru.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.
V Ljubljani, dne 10. maja 1905.

Zlato na Češkem. V občini Kasejovice plzenskega okrajnega glavarstva so našli dokaj bogato žilo zlata. Po analizi, katero je izvršil geološki državni zavod, dá ena tona zlatonosnega kamna 21 gramov čistega zlata. Topliški in plzenski bogataši so se zjediniili, da bodo začeli kopati zlato v omenjeni občini.

Kuga v Indiji. Zdaj je doba, ko se kuga v Indiji najbolj širi in zahteva največ žrtv. Povprečno je nastopala ta grozna morilka več ali manj usodopolno; letos pa je prekosila vsa prejšnja leta, ker število od kuge napadenih in pomorjenih je v tem letu mnogo večje, nego kedaj poprej. Meseca marca t. l. je pomrlo na bubonski kugi od tedna do tedna 40.000 in 50.000 oseb. Najhuje je razsajala v Zjedinenih provincijah, kjer je na teden pomrlo do 20.000 oseb. V Punžabu pomrlo jih je 10.000 na teden, v Bengaliji 7000 do 8000 in v Bombayu 3000. Da je vdomačena v Bombayu, ni nič novega, ali da se je zanesla že v Kalkuto, kjer se rapidno širi med nižjim prebivalstvom, to pa vzbuja resne skrbi: Mesto Rangun, stolica pokrajine Birma, kateri je dosedaj še prizanašala kuga, je tudi že moralo odpreti svoje duri temu črnemu gostu. Tu in sploh po deželi okrog se kuga letos širi z izredno hitrostjo.

Velik potres v Perziji. Mesto Bender Abbas, ležeče v pokrajini Kirman ob perzijskem zalivu, leži v razvalinah. Dne 26. pr. m. je razsajal hud potres, ki se še zdaj ni polegel. Za mestom stoječa gora Kupanea se je sesula in pokopala 50 oseb. V mestu so se lomili stolpi in padale na kup hiše. V razvalinah je našlo smrt več sto ljudi. Drugi so bežali in bivajo zdaj po šotorih zunaj mesta.

Lekarništvo in ženske. Prusko naučno ministrstvo je dovolilo ženskam, ki napravijo izpit za farmacevtiko, da smejo izvrševati lekarniško obrt.

Listnica uredništva: G. I. na G.: Članek o naši šolski družbi smo odložili za prihodnje številko. — Gg. dopisnikom: Hvala za poslano, pride vse na vrsto.

Vinska trgovina I. Gašparini-Gržina in sin

se je preselila iz Kamnika, Kranjsko

v Pulj

Via Circonvallazione št. 1

ter se priporoča slav. občinstvu tudi nadalje, zagotavlja joč točno in solidno postrežbo.

Razpošilja vino od 56 litrov in olje 10 litrov naprej po najnižjih cenah.

Cenike in vzorce odpošilja poštne prosto.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1-10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1-20, à la ogrske, trde po gld. 1-50, ogrske fine po gld. 1-80, kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.

Slivovka, brinovec pristen, liter od 70 kr. do gld. 1-20., brinov cvet liter gld. 1-50. To priznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Lekarnarja A. THIERRY-ja
BALZAM pristen le s trgovskosodno registr. zeleno varstveno znamko z anno.

Najstarejše domače sredstvo zoper prsne in pljučne bolezni, kašelj, izmečke, želodčni krč, pomanjkanje teka, pehanje iz želodca, zoper zgago, napenjanje, telesno zaprtje, influenco, za rane, zobne bolečine itd. Poštino prosto do vsake poštnice postaje z zabojčkom: 12 malih ali 6 velikih steklenic 5 kron, 60 malih ali 30 velikih 15 kron.

Edico pristna centifolijsko mazilo (iz vrtnice „rosa centifolia“).

To mazilo izvrstno deluje zoper vnetje. Pri vseh, še tako zastarelih bolečinah, poškodbah, ranah ima gotov uspeh, ali pa olajša bolečine. Š poštino, poštno spremnico in z zavojem vred valjata 2 lončka K 3-60. Pristno le iz lekarnice „pri angetju varhu“ A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatecu, kamor je pošiljati naročila. Popolno prepričanje o nenadomestljivosti teh sredstev dokazujejo Vam zvezki z več tisoč zahvalnimi pismi, ki se pridenejo vsaki pošiljati balzama zastoj ali pa se na željo posebej dopošljejo.

Kdor ima še kaj sena naprodaj

oglasi naj se pri delavcih tvrdke Franc Gržina, ki sedaj v Kamniku pri gospej Fischer prešajo seno, oziroma v Mekinjah pri gosp. Plevelu.

Naročajte in razšir-
jajte „Naš List“!

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice SV. MARKA se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. =

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženó velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 104, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto: 1 ducat (12 steklenic) 4.— K; 2 ducata (24 steklenic) 8.— K; 3 ducate (36 steklenic) 11.— K; 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K; 5 ducatov (60 steklenic) 17.— K. Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdraveli: Ivan Barentinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljančić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360. **Mestna lekarna, Zagreb,** Ustanovljena l. 1360.
Markov trg št. 104, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!